
Presentació del dossier «Llengua, mèdia i xarxes socials»

JAUME GUILLAMET LLOVERAS

Universitat Pompeu Fabra
Institut d'Estudis Catalans
jaume.guillamet@upf.edu

Fins ben entrada la segona meitat del segle xx, l'estat de l'ús social de la llengua catalana s'ha mesurat sempre segons la seva presència als mitjans de comunicació, principalment en la premsa. La novetat i la força extraordinària de la tecnologia digital, en el llindar del canvi de segle, han desbordat una situació que ja havia estat modificada pels canvis potents dels mitjans audiovisuals en els anys vuitanta.

Abans de la interrupció traumàtica que va significar la Guerra Civil, la llengua catalana havia assolit en els mitjans impresos una presència destacada, bé que molt desigual en els diferents països catalanoparlants, que ha estat objecte de diversos estudis i investigacions i de la qual ja es disposa d'un registre exhaustiu a l'obra *Catàleg històric general de la premsa en català, 1641-1939*. L'equip promotor d'aquesta recerca, considerada de gran importància, presenta el primer article d'aquest dossier, el títol del qual —«Llengua, mèdia i xarxes socials»— obre la mirada sobre els nous i grans reptes que l'ús social de la llengua ha d'afrontar avui en dia.

Aquest primer article de mirada històrica es titula «Llengua, premsa i contemporaneïtat: els periòdics en català, 1641-1939» i el firmen Jaume Guillamet Lloveras i Marcel Mauri de los Ríos, de la Universitat Pompeu Fabra; Arnau Company Matas i Sebastià Serra Busquets, de la Universitat de les Illes Balears, i Francesc-Andreu Martínez Gallego, de la Universitat de València.

Des de Catalunya, on l'ús del català ha assolit un nivell remarcable en la premsa, la ràdio, la televisió i les xarxes socials, la periodista especialitzada en cultura i llengua Clàudia Rius Llorens analitza els reptes i les possibilitats que hi ha, i les accions que es poden dur a terme, per assegurar-ne una presència proporcional en el món digital tan canviant i cada cop més influent. L'article es titula «El català a les xarxes socials: la batalla de la diversitat lingüística mundial a Internet».

Des del País Valencià, on les circumstàncies polítiques han afavorit menys i continuen entorpint l'ús social i la identificació mateixa del valencià com la variant pròpia de la llengua comuna, Francesc-Tomàs Martínez Sanchis, professor de la Universitat de València, planteja una anàlisi sobre «Els mitjans de comunicació en català al País Valencià quaranta anys després de la Llei d'ús i ensenyament del valencià».

Des de les Illes Balears, on l'ús de la llengua pròpia continua resistint l'acció desfavorable dels governs de la dreta, Guillem Suau-Gomila i Metzneri Sánchez-Mesa, de la Universitat de Lleida, ens ofereixen els resultats d'una recerca centrada en l'ús de la xarxa social abans coneguda com a Twitter i rebatejada X: «L'ús del català als comptes de X del *Diari de Balears* i de la radiotelevisió pública de les Illes Balears: una anàlisi de la seva freqüència d'ús i adequació lingüística».

Des del Principat d'Andorra, l'únic estat que té el català com a llengua pròpia i oficial, el periodista i divulgador cultural Albert Roig explica com aquest estatus de plena oficialitat no és una garantia suficient per assegurar-li l'hegemonia que li correspon en l'espai de comunicació. L'article es titula «Estat actual i perspectives de la llengua catalana en els mitjans de comunicació i les xarxes socials a Andorra».

Vicent Partal, fundador i director de *VilaWeb* i membre de l'Institut d'Estudis Catalans, completa aquest dossier amb l'article titulat «El català: de llengua minoritzada a llengua global». Un exemple modèlic i reconegut, diu, un cas d'èxit en l'adaptació a la globalització digital, que en reforça la utilitat i la fa visible a escala global.